

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5Co/80/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5315206907
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 03. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Cabadajová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2016:5315206907.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a členov senátu JUDr. Miroslava Jamricha a JUDr. Gabriely Veselovej, v právnej veci navrhovateľa: E. K., nar. X.X.XXXX, bytom J. P. XXXX/X, XXX XX M., zast. STEHURA & partners, s.r.o. , so sídlom Fraňa Kráľa 2080, 022 01 Čadca, IČO: 47 246 863, proti odporcovi : PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o. , so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35 792 752, zast. Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s. r. o. , so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, IČO: 47 233 516, o určenie neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy č. 8500036023 zo dňa 22.11.2013, o odvolaní odporcu proti rozsudku Okresného súdu Čadca č.k. 6C/139/2015-24 zo dňa 24. septembra 2015, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu v celom rozsahu **p o t v r d z u j e .**

Odporca je **p o v i n n ý** zaplatiť navrhovateľovi trovy odvolacieho konania v sume 82,29 eur na účet právneho zástupcu navrhovateľa, vedený vo R. a.s., pobočka M., č.ú.: XXXXXXXXXXX/XXXX, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom prvostupňový súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500036023 zo dňa 22.11.2013 uzavretá medzi navrhovateľom a odporcom je neplatná. Odporcovi uložil povinnosť hradiť navrhovateľovi trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia v sume 262,51 € do 3 dní po právoplatnosti rozsudku. Odporcovi uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu v Čadci titulom súdneho poplatku sumu 99,50 € - účet IBAN: SKXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX, SWIFT:H., VS: 1531791141, KS: 0999, ŠS: 5240720615 do 3 dní po právoplatnosti rozsudku.

V dôvodoch svojho rozhodnutia okresný súd s poukazom na ust. § 52 - § 54 OZ ustanovenia zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, § 551, § 39 OZ, § 80 písm. c) O.s.p. dospel k nasledovným skutkovým a právnym záverom:

V prvom rade súd skúmal naliehavý právny záujem na určení neplatnosti dohody o zrážkach zo mzdy v zmluve v zmysle § 80 O.s.p.. Súd v tejto súvislosti konštatuje, že naliehavý právny záujem na určení je daný najmä tam, kde by bez tohto určenia bolo ohrozené právo navrhovateľa , alebo kde by sa bez tohto určenia jeho právne postavenie stalo neistým.

Súd dospel k záveru, že práve touto určovacou žalobou sa odstráni stav neistoty, v ktorom sa navrhovateľ nachádza, pretože len súdom deklarovaným vyslovením neplatnosti predmetnej dohody môže následne navrhovateľ argumentovať vo vzťahu k svojmu zamestnávateľovi, aby ďalej neuskutočňoval zrážky z jeho mzdy, ku ktorým na jej základe už došlo k vykonaniu zrážky zo mzdy za mesiac február 2014 vo výške 69,12 € a marec 2014 vo výške 69,12 € . Ak by aj teda odporca začal opätovne výkon zrážok zo mzdy, by tieto zrážky zo mzdy vykonával v rozpore so zákonom a teda bez právneho dôvodu. Jediná

možnosť, ako zabrániť tomuto, je vysloviť neplatnosť týchto dohôd o zrážkach zo mzdy, pretože iný spôsob kontroly nad týmito dohodami a nad ich výkonom neexistuje v rámci Slovenskej republiky.

Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný. Vzťah založený Zmluvou o revolvingovom úvere č. 8500036023 zo dňa 22.11.2013 medzi navrhovateľom a odporcom, je vzťahom spotrebiteľským. Navrhovateľ bol od uzavretia zmluvy v postavení spotrebiteľa a odporca v postavení dodávateľa. Zmluva o úvere je štandardná formulárová zmluva. V rovnaký deň uzatvoril navrhovateľ a odporca Dohodu o zrážkach zo mzdy. V zmysle uvedenej dohody bol spotrebiteľ nútený kedykoľvek v platnosti zmluvy strieť vykonávanie zrážok zo mzdy až do úplného uspokojenia pohľadávky veriteľa. Uzatvorením dohody o zrážkach zo mzdy je spotrebiteľ povinný kedykoľvek v platnosti zmluvy strieť vykonávanie zrážok zo mzdy na úhradu pohľadávky veriteľa vyčíslenej zamestnávateľovi bez súdnej kontroly nárokov uplatnených veriteľom na základe neprijateľných klauzúl, resp. bez možnosti spotrebiteľa zamedziť ich vykonávanie v rozsahu uplatnenom z neprijateľných zmluvných podmienok. Výkon zrážok zo mzdy je pritom súkromným procesom, ktorý nepodlieha nijakej autorizácii a verifikácii primeranosti a spotrebiteľ môže byť vystavený neprijateľnému konaniu zo strany dodávateľa. Dohoda o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi siahnuť na majetkové práva spotrebiteľa aj za predpokladu, že si uvedené nároky uplatňuje z neprijateľných zmluvných podmienok a tým spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa. Zákonodarca na vyššie uvedené skutočnosti prihliadol a novelou zákona č. 102/2014 Z.z. s účinnosťou od 1.5.2014 bol zavedený zákaz zabezpečenia uspokojenia pohľadávky alebo splnenia záväzku zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby, okrem prípadov, ak táto dohoda bola uzavretá vo forme osobitnej listiny. V dôvodovej správe uviedol, že "Dohoda o zrážkach zo mzdy alebo iných príjmov spotrebiteľa umožňuje, aby platiteľ mzdy alebo iných príjmov spotrebiteľa vyplácal časť týchto platieb priamo predávajúcemu momentom, kedy mu je táto dohoda predložená. Všeobecná úprava v Občianskom zákonníku nevyžaduje schválenie súdom, stačí iba jednostranný úkon zo strany predávajúceho. Vytvára sa tým výrazná nerovnováha medzi postavením zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Preto je žiaduce, aby tento inštitút nemohol byť používaný bez prísnejšej úpravy v prospech spotrebiteľa. Je potrebné, aby o uzavretí takejto dohody (či už ako osobitnej zmluvy alebo ako zmluvného dojednaní) spotrebiteľ mohol rozhodnúť a prípadne ju odmietnuť. Vyžaduje sa, že predávajúci, ktorý koná v rámci zákonom uloženéj povinnosti dodržiavať riadnu odbornú starostlivosť, upozorní spotrebiteľa na toto ustanovenie, príp. poskytne jeho výklad, tak, aby spotrebiteľ vedel urobiť uvážené rozhodnutie." Dohoda o zrážkach zo mzdy bola síce uzatvorená formou osobitnej listiny, avšak navrhovateľ (spotrebiteľ) nebol poučený o dôsledkoch jej uzavretia. Na pojednávaní uviedol, že odporca mu dal do rúk veľké množstvo papierov. Nemal možnosť si všetky tieto papiere prečítať a oboznámiť sa s nimi. Povedali mu iba, že mu úver poskytujú, aby tieto zmluvy podpísal a vzhľadom na celú situáciu presne ani nevedel, čo podpisuje. Bolo preto na odporcovi, aby preukázal, že navrhovateľ bol poučený o dôsledkoch jej uzavretia a mal možnosť ju odmietnuť. Odporca však nenavrhol žiaden dôkaz na preukázanie tejto skutočnosti. Súd má preto za to, že Dohoda o zrážkach zo mzdy č. 8500036023 nebola navrhovateľovi vysvetlená, a preto je neplatná.

Vzhľadom na vyššie uvedené súd vyhodnotil Dohodu o zrážkach zo mzdy č. 8500036023 za neprijateľnú a tým za neplatnú v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 5 OZ.

Podľa § 142 ods. 1 O.s.p. účastníkovi, ktorý mal vo veci plný úspech, súd prizná náhradu trov potrebných na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva proti účastníkovi, ktorý vo veci úspech nemal.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. a navrhovateľovi ako úspešnému účastníkovi priznal právo na náhradu trov, ktoré uplatňoval titulom náhrady trov právneho zastúpenia vo výške 262,51 € za 3 úkony právnej pomoci: 1/príprava, prevzatie vecí, 2/ návrh na začatie konania a 3/ zastupovanie na pojednávaní á 64,53 € (§ 11ods. 1 písm. b/ Vyhl. č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov), t.j. 3 x 64,53 € = 193,59 € + 3 x 8,39 € režijný paušál + 20% DPH = 262,51 € a preto súd takto vyčíslené trovy považoval za trovy dôvodné a k ich náhrade zaviazal odporcu ako účastníka neúspešného.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a/ zák. č. 71/1992 Zb. poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok za návrh.

Podľa § 2 ods. 2 prvá veta zák. č. 71/1992 Zb., ak je poplatník od poplatku oslobodený a súd jeho návrhu vyhovel, zaplatí podľa výsledku konania poplatok alebo jeho pomernú časť odporca, ak nie je tiež od poplatku oslobodený.

Podľa § 4 ods. 2 písm. za/ zák. č. 71/1992 Zb., od poplatku je oslobodený spotrebiteľ domáhajúci sa ochrany svojho práva podľa osobitného predpisu.

Vzhľadom k tomu, že v danom prípade navrhovateľ bol v konaní úspešný a je osobne oslobodený od súdnych poplatkov v zmysle § 4 ods. 2 písm. za/ zák. č. 71/1992 Zb., uložil súd odporcovi, aby

zaplatil súdny poplatok za návrh v sume 99,50 € s poukazom na ustanovenie § 2 ods. 2 prvá veta zák. č. 71/1992 Zb.

V zákonom stanovenej lehote proti rozsudku súdu prvého stupňa podal odvolanie odporca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmeniť tak, že návrh zamietne a navrhovateľa zaviazne k úhrade trov konania, alternatívne napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zruší a vec mu vráti na ďalšie konanie. Zároveň si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania. Vo svojom odvolaní poukazoval na to, že závery súdu o nepoučení navrhovateľa o dôsledkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy odporujú právnej úprave platnej v čase jeho uzatvorenia a rovnako aj obsahu samotnej dohody o zrážkach zo mzdy. Súd prvého stupňa sa žiadnym spôsobom nevyporiadal so zákonnými ustanoveniami, ktoré určujú, ako sa má vykladať písomný právny úkon, pričom z obsahu samotnej dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, čo je jej priamym dôsledkom. O dôsledkoch uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy odporca nemal povinnosť osobitne informovať, pretože tieto dôsledky vyplývajú zo zákona. Samotný obsah dohody dáva každému priemernému spotrebiteľovi odpoveď na základnú otázku - čo dohoda znamená a aké sú jej dôsledky. Poukázal na ust. § 35 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v kontexte ktorého je z rozsudku súdu prvého stupňa nepreskúmateľné, aké dôvody súd viedli k tomu, aby neprihliadol ani na obsah dohody, ktoré obsahuje označenie podstaty dohody o zrážkach zo mzdy a jej účinkov. Nevyhodnotil ten fakt, že dohoda o zrážkach zo mzdy bola uzavretá pred viac ako dvoma rokmi. Navrhovateľ svojim prejavom nevyjadril len vôľu akceptovať časť podmienok zmluvy o revolvingovom úvere, teda len poskytnutie finančných prostriedkov. Na jednej strane súd bez ďalšieho prevzal tvrdenia navrhovateľa o procese uzatvárania dohody, no na druhej strane sa nevyrovnal s obsahom dohody o zrážkach zo mzdy. Z rozsudku nevyplýva to, na základe ktorej právnej normy platnej a účinnej v čase uzavretia dohody o zrážkach zo mzdy vyplýva, že nevysvetlenie dohody by malo spôsobovať jej neplatnosť. Ustanovenie § 5a ods. 1 písm. a) zák. č. 250/2007 Z.z. je na predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy nepoužiteľné s poukazom na zákaz retroaktivity.

K odvolaniu odporcu proti rozsudku súdu prvého stupňa podal písomné vyjadrenie navrhovateľ prostredníctvom právneho zástupcu. Navrhoval odvolaciemu súdu napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť a zaviazat odporcu na náhradu trov odvolacieho konania v sume 82,29 €. Vo svojom vyjadrení uvádzal, že odporca z predmetnej dohody o zrážkach zo mzdy vykonával už v minulosti zrážky a bez určenia neplatnosti predmetnej dohody je tu dôvodné riziko, že odporca bez súdneho rozhodnutia by začal opätovný výkon zrážok zo mzdy a on by bol nútený splácať v súčasnosti už z právneho dôvodu jeho „údajnú pohľadávku“, na ktorú nemá právny nárok. Dal do pozornosti konštatovanie komisie na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktikách predávajúcich zo dňa 21.1.2011 pod č. 8636/2010-110.8, 113, 179, kedy pod bodom 9 vo vzťahu k dohode o zrážkach zo mzdy podľa § 551 Občianskeho zákonníka komisia konštatovala, že uvedená zmluvná podmienka spôsobuje hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa a je teda v rozpore s ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka. On ako spotrebiteľ bol pred uzatvorením úverových zmlúv nútený uzatvoriť predmetné dohody o zrážkach zo mzdy, nakoľko bez uvedeného zabezpečovacieho inštitútu by mu odporca úver neposkytol. Napriek tomu, že tieto dohody o zrážkach zo mzdy sú na samostatnej listine, ich podmienky neboli individuálne dohodnuté a išlo o typické formulárové dohody. Dohoda o zrážkach zo mzdy odporcovi umožňovala ako dodávateľovi siahnuť na jeho majetkové práva ako spotrebiteľa aj za predpokladu, že sa uvedené nároky uplatňujú z neprijateľných klauzúl, resp. neplatných právnych úkonov, čo spôsobuje hrubú nerovnováhu v jeho neprospech, pričom je povinný sa takémuto konaniu odporcu podriať bez predchádzajúcej súdnej kontroly prípadných neprijateľných klauzúl uplatneného nároku odporcu a z uvedeného dôvodu dohody o zrážkach zo mzdy je potrebné vyhodnotiť za neprijateľné a tým aj za neplatné zmluvné podmienky v zmysle ust. § 53 ods. 1 a 5 OZ. Uvádzal, že odporca na základe dohody o zrážkach zo mzdy vykonával zrážky z jeho mzdy. Dohoda o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovací inštitút je závislá subsidiárne od existencie hlavného záväzku (úverovej zmluvy). Predmetné úverové zmluvy ako také obsahujú ustanovenia, ktoré sú v rozpore s predpismi na ochranu spotrebiteľa a ktoré ako také spôsobujú minimálne v zmysle zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení platnom ku dňu uzatvorenia zmlúv bezúročnosť a bezodplatnosť predmetných zmlúv. Ak by odporca nedisponoval s predmetnými dohodami o zrážkach zo mzdy, musel by si svoj nárok uplatniť na súde, kde by bol s najväčšou pravdepodobnosťou neúspešný, nakoľko úverové zmluvy sú v zmysle citovaného zákona bezúročné a bez poplatkov, a teda odporca má nárok len na vrátenie istiny poskytnutého úveru. Odporca si je vedomý tejto skutočnosti, a preto si radšej uplatní svoj nárok bez súdnej kontroly a to na základe

súkromného inštitútu - dohôd o zrážkach zo mzdy. Súdna prax v SR je priklonená k názoru, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a ako taká je neplatná.

Krajský súd ako súd odvolací preskúmal napadnutý rozsudok v intenciách uvedených v ust. § 212 ods. 1 O.s.p. a postupom v zmysle ust. § 156 ods. 3 O.s.p. v spojení s ust. § 214 ods. 2 O.s.p. bez nariadenia ústneho pojednávania rozsudok okresného súdu potvrdil v súlade s ust. § 219 ods. 1,2 O.s.p.

V zmysle ust. § 219 ods. 1 O.s.p., odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

V zmysle ust. § 219 ods. 2 O.s.p., ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, prislúchajúceho spisového materiálu, vyhodnotení toho, čo uviedli v rámci odvolacieho konania účastníci konania ako aj vo svojich vyjadreniach k odvolaniam konštatuje, že prvostupňový súd v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti potrebné pre posúdenie veci, vykonal dokazovanie, ktoré vyhodnotil v súlade s ust. § 132 a nasl. O.s.p. a dospel k skutkovým a právnym záverom, s ktorými sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil, a preto s poukazom na citované ust. § 219 ods. 2 O.s.p., keďže sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzuje sa len na skonštatovanie správnosti jeho dôvodov. Rozhodnutie prvostupňového súdu zodpovedá zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednávaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil.

Zákon č. 150/2004 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov, zakotvil s účinnosťou od 1.4.2004, t.j. pred uzatvorením spornej zmluvy dňa 22.11.2013 do nášho právneho poriadku inštitút spotrebiteľských zmlúv. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačenej tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže vyjednávať a jedinou jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práva.

Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosť stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet k zmluvnému jednaniu pochádza spravidla od dodávateľa, pričom spotrebiteľ nie je na zmluvné dojednanie pripravený, pri kontraktácii je využívaný moment prekvapenia a neskúsenosti spotrebiteľa. Spoločným znakom tejto novej kogentnej právnej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť a to formou obmedzenia autonómie vôle.

Zmluvné podmienky dohodnuté v spotrebiteľskej zmluve sa môžu odchýliť od podmienok upravených v Občianskom zákonníku len v prospech spotrebiteľa. Akákoľvek dohoda v spotrebiteľskej zmluve, ktorá zhoršuje postavenie spotrebiteľa alebo ktorou sa spotrebiteľ vopred vzdáva svojich práv, nie je možná. Spotrebiteľské zmluvy by mali byť vyvážené a nemožno akceptovať, aby spotrebiteľ mal menej práv, ako dodávateľ.

Odvolací súd sa stotožňuje s právnym názorom prvostupňového súdu, že v prejednávanej veci je nepochybné, že sa jedná o štandardný spotrebiteľský vzťah. Základným znakom spotrebiteľských zmlúv, nadväzne i ochrany spotrebiteľa je, že spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré

spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Nesmú obsahovať neprijateľné zmluvné podmienky.

S poukazom na vyššie uvedené závery odvolací súd neuznal opodstatnenosť argumentácii odvolateľa, na ktorých založil svoje odvolacie dôvody, a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil ako vecne správny.

Pri rozhodovaní o náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd aplikoval ust. § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. Navrhovateľ ako úspešný účastník v odvolacom konaní si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania v sume 82,29 €, ktorá suma bola vyčíslená v súlade s vyhl. MS SR č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (jeden úkon právnej služby: vyjadrenie k odvolaniu - 66,00 €, režijný paušál 8,58 €, 20 % DPH).

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.